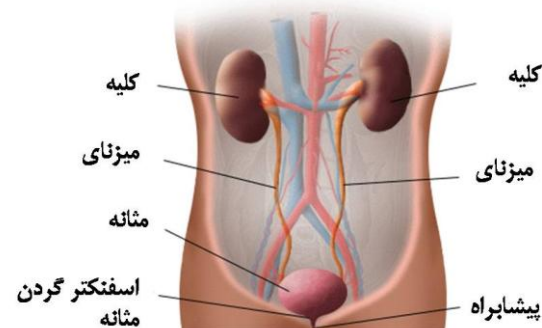

مثانه چیست و چه عملکردی در بدن دارد؟

مثانه یک عضو ماهیچه ای است که حدود ۳۰۰-۴۵۰ سی سی ادرار را در خود نگه می دارد. هنگامی که حجم ادرار در مثانه به یک سوم ظرفیت رسید، شما احساس نیاز به دفع ادرار خواهید کرد. زمانی که این میزان به ۴۰۰ تا ۴۵۰ سی سی برسد احساس پری، ناراحتی و نیاز شدید به دفع ظاهر خواهد شد.

عضلات و اعصاب سیستم ادراری با همکاری یکدیگر موجب نگهداری ادرار در مثانه و تخلیه به موقع آن می شوند. عصبها پیامهایی را از مثانه به مغز و بالعکس از مغز به عضلات مثانه مخابره می کنند و به عضلات مثانه دستور می دهند که چه زمانی منقبض و محکم شده و چه زمانی شل و آزاد شوند. هنگام ادرار کردن عضلات دیواره مثانه جمع و منقبض شده و برعکس عضله دهانه مثانه و اسفنکتر خارجی شل می شوند تا ادرار تخلیه شود. وقتی مثانه خالی شد دهانه مثانه دوباره بسته می شود. در بیماری مثانه عصبی، عصبهایی که این پیامرسانی را بر عهده دارند عملکرد خود را به طور

صحیح انجام نمی دهند. دو نوع مثانه عصبی وجود دارد: انقباضی یا اسپاستیک، فلجی یا شل.

مشکلات ناشی از مثانه عصبی چیست؟

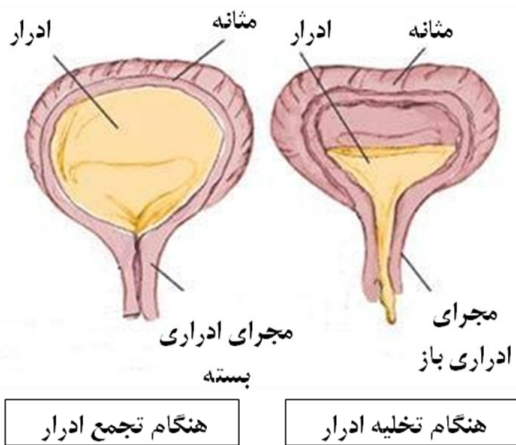
برخی از مشکلات ناشی از مثانه عصبی عبارتند از:

- بی اختیاری و نشت ادرار
- احتباس ادراری و برگشتن ادرار به کلیه ها
- آسیب به مویرگ های کلیه و نهایتا نارسایی کلیه
- عفونت مثانه و میزنایها

عامل ایجاد مثانه عصبی چیست؟

از جمله عوامل احتمالی ایجاد کننده مثانه عصبی عبارتند از:

- دیابت
- عفونت حاد
- تصادفاتی که منجر به آسیب مغز و طناب

نخاعی می شوند.

- مشکلات عصبی ژنتیکی

- مسمومیت با فلزات سنگین

علائم مثانه عصبی چیست؟

در افراد مختلف مبتلا به این بیماری ممکن است علائم متفاوتی دیده شود؛ به علاوه علائم مربوط به این بیماری ممکن است با علائم اختلالات دیگر، شباهت های زیادی داشته باشد. موارد زیر جزء شایع ترین علائم مثانه عصبی هستند:

- عفونت مجرای ادراری
- سنگ های ادراری
- بی اختیاری ادرار
- حجم کم ادرار هنگام دفع ادرار
- تکرر ادرار و فوریت در دفع ادرار
- قطره قطره خارج شدن ادرار
- عدم حس پر بودن مثانه

تشخیص مثانه عصبی چگونه انجام می گیرد؟

اگر پزشک مشکوک به بیماری مثانه عصبی شود، هم سیستم عصبی و هم مثانه شما را مورد معاینه و بررسی قرار می دهد. علاوه بر اخذ تاریخچه پزشکی کامل و انجام معاینات فیزیکی، اقدامات تشخیصی زیر نیز ممکن است برای تشخیص مثانه عصبی انجام گیرد:

- عکسبرداری رادیولوژیک از جمجمه و نخاع
- نوار مغز (EEG)
- تست پر بودن مثانه (جهت بررسی ظرفیت مثانه در نگهداری ادرار و بررسی اینکه آیا مثانه پس از ادرار به طور کامل تخلیه می شود یا خیر)

درمان های مثانه عصبی چیست؟

بیمارستان شهیدای پاکدشت

مثانه عصبی

Neurogenic Bladder

تیم و تنظیم: واحد آموزش بیمارستان

بهار 95

✓ اقدامات ویژه‌ای که در این رابطه انجام می‌گیرد شامل:

- سوندگذاری ادراری متناوب و مداوم توسط خود شخص به فواصل ۴-۶ ساعت
  - استفاده از لوله‌های ادراری خارجی
  - افزایش دریافت مایعات
  - کاهش رکود و توقف ادراری
  - کاهش غلظت کلسیم ادراری جهت به حداقل رسانیدن رسوب کریستال های ادراری و احتمال تشکیل سنگ ادراری
- برنامه رفتار درمانی مثانه به صورت تدوین برنامه زمانبندی یا عاداتی منظم جهت ادرار کردن و اجرای روش "دوبار ادرار کردن" نیز می‌تواند موثر باشد. در این روش که برای تخلیه بیشتر مثانه شل استفاده می‌شود، پس از هر بار ادرار کردن ۱ یا ۲ دقیقه عضلات خود را شل کرده و سپس دوباره تلاش کنید تا مثانه به طور کامل تخلیه شود. این روش به تخلیه بیشتر مثانه کمک می‌کند.

منبع:

1- Neurogenic bladder. The Ohio State University Medical Center . Available from: http://medicalcenter.osu.edu/patientcare/healthcare_services/urinary_bladder_kidney/urogenital_disorders/overview_urogenital_disorders/neurogenic_bladder/Pages/index.aspx Accessed Jan 1012.
2- Smeltzer SC, Bare BG, Hinkle JL, Cheever KH. Brunner & suddarth's textbook of medical-surgical nursing. 12th ed. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins;2010.

درمان‌های خاص برای مثانه عصبی توسط پزشک بر اساس موارد زیر تعیین می‌شود:

- سن، وضعیت سلامت عمومی و تاریخچه پزشکی
- شدت علائم
- علت آسیب عصبی
- نوع اختلال ادراری
- تحمل نسبت به داروها، اقدامات و درمان های خاص
- انتخاب‌ها و ترجیحات بیمار
- مشکلات ناشی از مثانه عصبی و در نتیجه درمان‌های آن از یک بیمار به بیمار دیگر ممکن است متفاوت باشد.
- درمان‌ها ممکن است شامل یک یا چند مورد از موارد زیر باشند:
- سوندگذاری با فواصل معین جهت تخلیه مثانه
- تجویز آنتی بیوتیک جهت پیشگیری از ایجاد عفونت
- جایگذاری اسفنکتر مصنوعی اطراف گردن مثانه
- جراحی
- برخی از اقدامات مناسب برای همه انواع اختلالات مثانه عصبی عبارتند از:
- ✓ پیشگیری از اتساع بیش از حد مثانه
- ✓ تخلیه مثانه به طور متناوب و کامل
- ✓ حفظ محیط استریل ادرار
- ✓ پیشگیری از تشکیل سنگ
- ✓ حفظ ظرفیت مثانه بدون پس زدگی ادرار